



Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2021 m. rugsėjo 15 d.

Finansinę pagalbą gavusių valstybių narių priežiūra yra tinkama, tačiau ją reikia racionalizuoti

Atsižvelgdama į pačių valstybių narių ir jų skolintojų interesus, Europos Komisija tikrina, ar makroekonominio koregavimo programą baigiančios euro zonos valstybės narės tvirtai juda tinkama linkme. Europos Audito Rūmai tikrino po programos įgyvendinimo vykdytos priežiūros struktūrą, įgyvendinimą ir veiksmingumą penkiose valstybėse narėse (Airijoje, Portugalijoje, Ispanijoje, Kipre ir Graikijoje), gavusiose finansinę paramą po 2008 m. finansų krizės. Auditoriai daro išvadą, kad priežiūra buvo tinkama priemonė, tačiau jos efektyvumas nebuvo užtikrintas, nes nustatyti neaiškūs tikslai, o įgyvendinimas nebuvo pakankamai racionalizuotas ir tikslingas. Todėl rekomenduojama peržiūrėti procesus ir atitinkamus teisės aktus, visų pirma siekiant įtraukti priežiūros veiklą į Europos semestrą.

2010–2013 m. Airija, Portugalija, Ispanija, Kipras ir Graikija iš viso gavo 468,2 milijardo eurų finansinę pagalbą. ES teisės aktuose nustatyta, kad makroekonominio koregavimo programą baigiančioms valstybėms narėms taikoma papildoma priežiūra. Šiuo metu Kiprui, Airijai, Portugalijai ir Ispanijai taikoma priežiūra po programos įgyvendinimo (PPJ). Graikijai taikoma griežtesnė priežiūra, nes ji laikoma ypač pažeidžiama dėl finansinių sunkumų, kurie gali turėti neigiamą persiduodantį poveikį kitoms euro zonos valstybėms narėms.

„Mūsų tikrinta priežiūros po programos įgyvendinimo veikla buvo tinkama, tačiau ją reikia racionalizuoti, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Alexas Brenninkmeijeris. – Manome, kad mūsų darbas galėtų prisidėti prie šiuo metu vykdomos ekonomikos valdymo tvarkos ekonominėje ir pinigų sąjungoje peržiūros. Juo taip pat būtų galima remtis diskusijose dėl galimo priežiūros mechanizmo, kuriuo būtų užtikrinamas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę teikiamų paskolų grąžinimas, struktūros.“

Iki 2021 m. gegužės mėn. visos penkios valstybės narės laikėsi savo skolos grąžinimo įsipareigojimų ir susigrąžino galimybę skolintis finansų rinkose už priimtinas palūkanų normas. Komisijos vykdoma

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

priežiūra padėjo suteikti patikinimą finansų rinkoms, nors nėra jokių kitų įrodymų, kad ji būtų paskatinusi reformų įgyvendinimą, ir tai iš dalies susiję su paskatų ir griežtų vykdymo užtikrinimo priemonių stygiumi. Auditoriai nustatė, kad Komisijos vykdoma priežiūra iš dalies sutampa su skolos grąžinimo pajėgumų stebėseną, kurią tose pačiose valstybėse narėse vykdo Europos stabilumo mechanizmas. Iš dalies sutapo ir tam tikra Komisijos veikla, būtent PPĮ ir įgyvendinant Europos semestrą atliktas darbas.

Nors Komisijos atlikta valstybių narių padėties analizė iš esmės buvo kokybiška, paskelbtose ataskaitose nepakankamai dėmesio skirta valstybių narių skolos grąžinimo pajėgumams. Informacija apie skolos grąžinimą ataskaitose dažnai buvo pateikta padrikai, o pajėgumų grąžinti skolą rizikos analizėje buvo trūkumų. Auditoriai pažymėjo, kad teisės aktais suteikiama mažai lankstumo dėl įgyvendinimo būdų: net jeigu Komisija skolos grąžinimo riziką vertina kaip mažą, ji negali sustabdyti vykdomos priežiūros arba nustatyti, kad ataskaitos būtų teikiamos rečiau. Be to, keturių valstybių narių, kurioms taikoma PPĮ, atveju Komisija oficialiai nenurodė, kokias struktūrines reformas ji ketina stebėti. Buvo atveju, kai ji stebėjo tokias valstybių narių įgyvendintas reformas, kurios nebuvo sutartos pagal makroekonominio koregavimo programą.

Kai taikoma griežtesnė priežiūra, valstybės narės privalo priimti priemones, kuriomis būtų mažinamas jų pažeidžiamumas, atsižvelgiant į per Europos semestrą priimtas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas (KŠSR). Be to, pagal neseniai patvirtintą Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę valstybės narės privalo paaiškinti, kaip jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais prisidedama sprendžiant KŠSR įvardytas problemas. Komisijos vykdoma priežiūra siekiama patikrinti valstybių narių pažangą, padarytą sprendžiant joms kylančias problemas, vadovaujantis KŠSR. Tačiau nors Komisijos darbo grupė yra atsakinga už vadovavimą įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę ir už Europos semestro koordinavimą, ji neatsako už griežtesnę priežiūrą. Auditorių nuomone, Komisija turėtų apsvarstyti galimybę įtraukti PPĮ ir griežtesnę priežiūrą į Europos semestrą ir susitarti su nacionalinėmis institucijomis dėl išsamaus reformų, kurių turi būti imtasi, sąrašo.

Bendra informacija

Šia ataskaita papildomas ankstesnis audito darbas, susijęs su finansine pagalba valstybėms narėms ir ES ekonomikos valdymu (šešių dokumentų rinkinys, dviejų dokumentų rinkinys ir Europos semestras).

Specialioji ataskaita Nr. 18/2021 „Komisijos vykdoma makroekonominio koregavimo programą baigiančių valstybių narių priežiūra: tinkama priemonė, kurią reikia racionalizuoti“ paskelbta Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).

Kontaktai spaudai

Audito Rūmų spaudos tarnyba, press@eca.europa.eu

Claudia Spiti, claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 553 547

Vincent Bourgeais, vincent.bourgeais@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 551 502